

LEKCE 8_GRAMATIKA
SKLOŇOVÁNÍ PODSTATNÝCH JMEN STŘEDNÍHO RODU II. DEKLINACE
ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ СЕРЕДНЬОГО РОДУ II ВІДМІНИ

SINGULÁR - ОДНИНА

Відмінок	Тверда група	М'яка група		Мішана група
Н.	міст О	сонц Е	знанн Я	вогнищ Е
Р.	міст А	сонц Я	знанн Я	вогнищ А
Д.	міст У	сонц Ю	знанн Ю	вогнищ У
Зн.	міст О	сонц Е	знанн Я	вогнищ Е
Ор.	міст ОМ	сонц ЕМ	знанн ЯМ	вогнищ ЕМ
М.	(у) міст І	(на) сонц І	(у) знанн І	(у) вогнищ І
Кл.	міст О	сонц Е	знанн Я	вогнищ Е

PLURÁL - МНОЖИНА

Відмінок	Тверда група	М'яка група		Мішана група
Н.	міст А	сонц Я	знанн Я	вогнищ А
Р.	міст	сонц Ь	знан Ь	вогнищ
Д.	міст АМ	сонц ЯМ	знанн ЯМ	вогнищ АМ
Зн.	міст А	сонц Я	знанн Я	вогнищ А
Ор.	міст АМИ	сонц ЯМИ	знанн ЯМИ	вогнищ АМИ
М.	(у) міст АХ	(на) сонц ЯХ	(у) знанн ЯХ	(у) вогнищ АХ
Кл.	міст А	сонц Я	знанн Я	вогнищ А

V LOKÁLU SINGULÁRU je typicky koncovka **–І:** у знанні, на обличчі, у селі, на сонці.

Probíhá střídání **Г, К, Х** → **З, Ц, С**: молоко – в молоці, вухо – у вусі.

Většina podstatných jmen na **-К(О)** má koncovku **-У:** у війську, ліжку, пальтечку, пір'ячку.

Koncovka **–у** se pak objevuje při spojení substantiva s předložkou **ПО:** по селу (і по селі), місту, полю.

Názvy živých tvorů mohou mít i koncovku **-ОВІ:** при маляткові, лошаткові, теляткові.

V NOMINATIVU PLURÁLU existuje výjimka u dvou podstatných jmen, která mají v tomto pádě koncovku **-І:** очі, плечі (2. p. mn. č. - **очей, плечей**; 7. p. mn.č. - **очима, плечима**).

V GENITIVU PLURÁLU mají daná substantiva zpravidla nulovou koncovku (kdy mezi dvěma koncovými souhláskami se může objevit **epentetické –о- nebo –е-**): яблук, слів, вух, вікон, очок, озер, ден (від дно), пальт, місць.

Na konci slov **není zdvojená souhláska** zachována, **měkký znak se píše pouze po dentálních souhláskách д, т, з, с, ц, л, н Х** po tupých sykavkách ж, ш, ч, щ se měkký znak nepíše:

знання — знань, століття - століть, знаряддя — знарядь, обличчя — облич, роздоріжжя — роздоріж, піддашся — піддаш.

Malé množství těchto substantiv má koncovku **–ІВ** (pozor na zachování zdvojené souhlásky): поліє, моріє, ікліє, відкриттіє, почуттіє, життіє, сприйняттяє, подвір'їє, верхів'їє, міжгір'їє, узгір'їє, сузір'їє, прислів'їє, повір'їє.

1. Слова у дужках поставте у правильній формі.

- 1) У випадку проблем із (сэрце) слід звернутися до кардіолога.
- 2) При (бажання) можна досягти майже всього.
- 3) Спортсмен брав участь у багатьох (змагання – *мн.*).
- 4) Не дивись на мене такими (око – *мн.*).
- 5) Покажи малюнок цьому (хлопчійсько).
- 6) Не піддавайся (почуття) страху!
- 7) Скільки (чуття – *мн.*) ми маємо? – Всього п'ять: зір, слух, нюх, смак, дотик.
- 8) На (подвір'я) нікого не було.
- 9) Як позначається на (письмо) цей звук?
- 10) Неподалік було розташовано кілька бідних (житло – *мн.*).
- 11) На (узбережжя – *мн.*) більшості (море – *мн.*) є прекрасні пляжі.
- 12) Що росте на цих (поле – *мн.*)?
- 13) Ти п'єш каву з (молоко) чи без (молоко)?
- 14) Без (весло – *мн.*) нікуди не допливемо.
- 15) Цьому (місто) вже понад 800 років.
- 16) Вона приділяє велику увагу своєму (волосся).
- 17) У тих (приміщення – *мн.*) немає жодних меблів.
- 18) Тобі слід приділяти більше уваги своєму (здоров'я).
- 19) Його пращури поховані на старовинному (кладовище).
- 20) Цей співак взяв участь у фестивалі «Мелодія двох (сэрце – *мн.*)».

2. Перекладіть короткі речення на українську мову.

1) Šetříme energií. (економити, електроенергія)	16) Líbíš se mi.
2) Utrácíš moc peněz. (витрачати)	17) Dívka se seznamuje s chlapcem.
3) Kolik stojí slovník? (коштувати)	18) Organizujeme setkání.
4) Malujete hezké obrázky.	19) Učitelka se se všemi zdraví.
5) Co mi radíš?	20) Omlouvám se mámě. (вибачатися перед ким)
6) Rodiče balí dárky. (загортати)	21) Cestujete do zahraničí. (за кордон)
7) Stavíme nový dům. (будувати)	22) Používáš učebnici?
8) Táta opravuje žehličku.	23) Vratíme vám peníze.
9) Mažete si chléb.	24) Babička peče koláč.
10) Zvou nás na oslavu.	25) Věřím ti.
11) Zítra letím do Kyjeva.	26) Měříte si pravidelně teplotu? (міряти)
12) Někdy mi kazíš náladu. (псувати)	27) Líbáš se často?
13) Zkoušíte nové jídlo? (куштувати/пробувати)	28) Jíš zeleninová jídla?
14) Pijeme malinový džus.	29) Co pijete?
15) Děti všechny pozdravují. (передавати вітання)	30) Holčička sedí v lavici.